Plenum

Torsdag 5.3.2026 kl. 16.00—19.52

7. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 21 kap. i strafflagen

Lagmotion LM 31/2025 rd Saara Hyrkkö gröna m.fl.

Remissdebatt

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till lagutskottet.

Debatten börjar. — Ledamot Hyrkkö, presentationsanförande.

Debatt

19.19 **Saara Hyrkkö vihr** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Aloitan lainauksella: ”Eheytys jätti parantumattomat arvet ja Kantaan listan sairauksia, joista kaikki eivät ole edes kuulleet. Sen johdosta pelkään jokaista uskonnollista tahoa ja koko lääkärikuntaa. Lääkäripelon takia olen ollut lähellä kuolla useaan otteeseen, kun en ole uskaltautunut lääkäriin tarpeeksi ajoissa. Eheytyksen jäljiltä olen tyhjä, rikkinäinen kulho, jonne yritetään kaataa elämää ylläpitävää vettä, joka kuitenkin valuu ulos rei’istä, joita en osaa, jaksa tai pysty korjata.” Tämä sydäntäsärkevä lainaus on erään niin sanottuja eheytyshoitoja läpikäyneen henkilön kertoma kuvaus eheytyshoitojen tuhovoimasta. Valitettavasti tämä ei kuitenkaan ole yksittäinen tarina vaan vain yksi esimerkki järjestelmällisestä sateenkaari-ihmisiin kohdistuvasta väkivallasta ja osa sateenkaari-ihmisten syrjinnän pitkää historiaa.

Niin sanotut eheytyshoidot pohjaavat jo valmiiksi vääristyneeseen ajatukseen siitä, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvassa ihmisessä olisi jotakin korjattavaa. Ei ole. Eheytyshoitoja läpikäyneet kertovat identiteettiinsä kohdistuneesta manaamisesta ja painostuksesta sekä kokemastaan ahdistuksesta ja äärimmäisestä epätoivosta tarinoita, joissa heidän identiteettinsä ja sisimpänsä on yritetty murtaa. Niin ei olisi koskaan pitänyt tapahtua.

Tänään jälleen kerran vaadimme niin sanottujen eheytyshoitojen kriminalisointia. Eheytyshoidoilla viitataan siis tietoiseen pyrkimykseen muuttaa tai tukahduttaa sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöön kuuluvan identiteetti ja pakottaa hänet heteroksi tai cis-sukupuoliseksi. Eheytyshoidot eivät kuitenkaan ole sen enempää eheyttäviä kuin hoitojakaan. Ne ovat rikkovia, repiviä ja julmia pyrkimyksiä muuttaa täysin ehjiä ihmisiä. Ne ovat väkivaltaa, joka satuttaa, traumatisoi ja voi viedä jopa hengen. Eheytyshoidot ovat paitsi epätiedettä myös äärimmäisen haitallisia ja täysin tarpeettomia.

Arvoisa puhemies! Kriminalisoimalla eheytyshoidot ja luomalla selkeä rikosnimike parannetaan uhrien oikeusturvaa ja mahdollistetaan viranomaisten puuttuminen tähän toimintaan nykyistä tehokkaammin. Puuttumisen lisäksi tämä laki antaisi selvän viestin, että niin sanotut eheytyshoidot eivät ole yhteiskunnan silmissä hyväksyttäviä, ja osoittaisi hoi-

tojen kohteeksi ja uhriksi joutuneille, että tunnistamme heidän kokemansa kärsimyksen ja heitä kohtaan tehdyn vääryyden.

Suomalaiset ovat jo kahdesti kansalaisaloitteen kautta vaatineet eduskuntaa puuttumaan tähän ilmiselvään ihmisoikeusrikkomukseen. Ensimmäisellä kerralla aloitteen käsittely raukesi istuntokauden päättyessä. Ihmisoikeustaistelijamme eivät kuitenkaan luovuttaneet vaan keräsivät uudelleen tarvittavat nimet uuteen kansalaisaloitteeseen, jonka eduskunta hyväksyi selvällä enemmistöllä viime maaliskuussa äänin 125—49. Hallituksen vastaus eduskunnan päätökseen oli tyrmäävä: asia ei tällä kaudella etenisi. Tällainen eduskunnan selväsanaisen tahdon ja demokratian sivuuttaminen ei käy päinsä.

Kun ministeri ei ottanut asiakseen aloittaa lainvalmistelua eduskunnan edellyttämällä tavalla, ei auttanut muu kuin kääriä hihat ja viedä asiaa eteenpäin muita reittejä pitkin. Laadimme asiantuntijoiden avustuksella tämän lakialoitteen eheytyshoitojen kriminalisoimiseksi. Kiitän erityisesti edustajia Keto-Huovinen, Gebhard, Kosonen, Honkasalo ja Wickström yhteistyöstä ja kaikkia 110:tä kansanedustajaa, jotka allekirjoittivat aloitteemme. Eduskunnan selvä enemmistö on siis jälleen ihmisoikeuksien puolella.

Arvoisa puhemies! Yhdenkään ihmisen ei tule kokea painostusta tai väkivaltaa oman identiteettinsä tähden. Haluan kiittää teitä, jotka olette jakaneet omia kokemuksianne ja sitä kautta avanneet suurelle yleisölle, miten tuhoisasta toiminnasta on kyse ja että ilmiö todella on yhä olemassa. Ja kiitos teille, jotka olette näitä tarinoita koonneet ja kertoneet eteenpäin ja kahdesti kansalaisaloitteen kautta puskeneet asian myös eduskunnan pöydälle. Meidän tehtävämme on huolehtia, että tehtävä viedään maaliin.

Myös Euroopan unioni on kehottanut jäsenvaltioitaan kieltämään eheytyshoidot, ja useat maat ovatkin näin tehneet. Eheytyshoitoja kieltäneitä tai kriminalisoineita maita Euroopassa ja muualla ovat muun muassa Norja, Islanti, Ranska, Saksa, Kreikka, Malta, Espanja, Kypros, Portugali, Belgia, Uusi-Seelanti, Kanada. Nyt on meidän vuoromme.

Päätän puheenvuoroni toiseen eheytyshoidoista selvinneen sanoihin, joka myös jakoi kokemuksensa kansalaisaloitteen tekijöiden kanssa: ”Vuosien piilottelun ja salailun jälkeen olin vihdoin vapaa. Elän ihanaa elämää. Minut hyväksytään, enkä pelkää olla oma itseni. Käsittelen arpiani ja traumojani terapiassa varmasti vielä pitkään, mutta ainakin olen onnellinen, eikä kukaan ota minusta homoutta pois.” Tässä lakialoitteessa ei ole kyse uskonnonvapaudesta, ei ole kyse sananvapaudesta. On kyse ihmisten vapaudesta olla oma itsensä turvallisesti vailla syrjintää ja väkivaltaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Ja sitten edustaja Garedew.

19.24 **Kaisa Garedew ps:** Arvoisa puhemies! Suomi ei ole diktatuuri. Täällä pätee uskonnon- ja sananvapaus, eikä niitä tule rajoittaa eheytyshoitojen kieltämisellä.

Tämä lakialoite kieltäisi homoseksuaalien tai transseksuaalien tukemisen ja auttamisen, jos hän haluaa alkaa elää heterona tai biologisen oman sukupuolensa mukaisesti naisena tai miehenä.

Eheytyshoitojen kriminalisointi ei ole hallitusohjelmassa, eivätkä perussuomalaiset sitä hyväksy. Asian toistuvasti esille nostaminen ei ole hyödyllistä. Tämä lakialoite pyrkii pohjimmiltaan siihen, että perinteisiä arvoja ja näkemyksiä kannattavat ihmiset saataisiin hiljennettyä. En ole yllättynyt, että vihervasemmisto on täällä ensimmäisenä esittämässä tätä laittomaksijulistamista, mutta siihen olen pettynyt, että myös kokoomuksen liberaalisiipi ja keskusta ovat lähteneet mukaan tähän isänmaan arvoperustan tuhoamiseen.

Aloite on jälleen yksi todiste siitä, miten Seta on onnistunut yhteiskunnallisessa lobbauksessaan niin hyvin, että yksittäinen hyvin pieni vähemmistöryhmä on nostettu erityisasemaan kaikkien muiden ihmisten yläpuolelle. Jos et kumarra Setan arvoja, olet foobikko ja väärässä. Lainsäätäjinä meidän ei tule alistua tällaiselle manipuloinnille.

Aloitteen allekirjoittajat ovat vahvasti sitä mieltä, että ihminen itse voi vaihtaa sukupuoltaan ja seksuaalista suuntautumistaan. Kysynpä vaan: niin miksi se pitäisi sitten kriminalisoida vain toiseen suuntaan? Tässä ei ole mitään logiikkaa. Oman identiteetin korjaaminen eli eheytyminen heteroksi tai omaan todelliseen biologiseen eli alkuperäiseen sukupuoleen palautuminen naiseksi tai mieheksi halutaan kieltää, mutta taas toiseen suuntaan oman alkuperäisen biologisen sukupuolen vaihtamista ei-biologiseen sukupuoleen ihannoidaan. Eli jos haluat elää heterona, Setan ja lakialoitteen allekirjoittajien mielestä sinut on selvästi aivopesty ja siksi se pitää kieltää, mutta jos ilmoitat haluavasi muuttua homoseksuaaliksi tai muuttaa biologista sukupuoltasi — mikä ei kyllä todellisuudessa ole edes mahdollista muuta kuin paperilla — muutokseen kannustetaan ja rohkaistaan.

Arvoisa puhemies! Eheytyshoitojen kieltäminen olisi todella vaarallista ja rajoittaisi ihmisoikeuksia ja uskonnon- ja sananvapautta. Henkinen väkivalta on jo nyt rikoslaissa rangaistava teko. Sitä ei tulekaan hyväksyä. Siitä me kaikki olemme samaa mieltä. Mikäli jotain tahdonvastaista ja pahaa tapahtuu, niin siitä voi jo nyt saada tuomion. Tämä nähtiin käytännössä Pirkanmaan käräjäoikeudessa viime vuonna, kun pariskunta tuomittiin sakkoihin todella vääränlaisesta rikkovasta toiminnasta, jota he kutsuivat eheyttämiseksi, vaikka se ei aidosti sitä ollut. Nykyinen lainsäädäntö on siis jo riittävä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

19.29 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Nyt on kyllä pakko todeta tässä aika raskaan päivän jälkeen, että edustaja Garedew voisi miettiä, kun pitää tällaisia puheita, että täällä salissakin istuu ihmisiä, joita teidän väkivaltaiset sananne koskettavat. Transveljen sisarena pidän käsittämättömänä sitä, että te kyseenalaistatte näiden ihmisten oikeuden olla olemassa ja elää täyttä elämää Suomessa.

Arvoisa puhemies! Maaliskuussa 2025 eduskunta teki kantansa selväksi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvat eheytyshoidot ovat lähtökohtaisesti syrjiviä ja uhkaavat valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden terveyttä ja hyvinvointia. Rikkomaton-kansalaisaloitteen ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä hyväksyttiin selvin numeroin. Lakivaliokunta korosti lisäksi ripeää lainvalmistelua. Mietinnön hyväksymisestä lähtien tarinassa ei kuitenkaan ole paljoakaan kehumista.

On suorastaan häpeällistä, että käsittelemme nyt jälleen eheytyksen kieltoa salissa, jossa jo kertaalleen eduskunta on vaatinut lainvalmistelun aloittamista. Kiitän kuitenkin kollegoitani, erityisesti edustaja Hyrkköä, nyt sekä hallituksesta että oppositiosta siitä, että saimme yhdessä kerättyä yli sata nimeä lakialoitteeseen. Yli sata kansanedustajaa vaatii jälleen, että eheytyksen kriminalisointi on saatettava lainsäädäntöön.

Arvoisa puhemies! Eheytys on tieteenvastaista, julmaa ja äärimmäisen vahingollista väkivaltaa, joka kohdistuu haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin ja liittyy usein valtasuhteiden väärinkäyttöön. Kenenkään sukupuoli-identiteetti tai suuntautuminen ei ole ominaisuus, jonka voisi tai joka pitäisi korjata. Eheytys rikkoo ihmistä. Haitat ovat todellisia, vaikka ne usein jäävät tunnistamatta. Rangaistavuutta selkeyttämällä voidaan samalla tehostaa ilmiön tunnistamista ja torjuntaa.

Vaikka nykyinen rikoslaki voi tietyissä tilanteissa kattaa osan teoista, on kansalaisaloitteen käsittelyssäkin tuotu esiin, että nykyisten rangaistussäännösten soveltaminen psyykkisen väkivallan tilanteisiin on usein hyvin haastavaa. Siksikin nykyistä oikeustilaa on selkiytettävä. Siksi tarvitaan nimenomainen kriminalisointi.

Arvoisa puhemies! Lakialoitteen valmistelussa on hyödynnetty laajasti asiantuntijoita ja järjestöjä. Lisäksi mallina on hyödynnetty Norjan vastaavaa lainsäädäntöä, mutta pykälät on laadittu kotimaiseen rikosoikeusjärjestelmään sopiviksi. Lakimuutoksella Suomi toimisikin osana laajempaa eurooppalaista ihmisoikeuskehitystä. Euroopan neuvoston rasismin ja suvaitsemattomuuden vastainen komitea on kehottanut Suomea säätämään kattavan kiellon tällaisille käytännöille. Lisäksi EU:n LHBTIQ+-strategiassa eheytyspyrkimykset tunnistetaan syvästi vahingollisiksi toimiksi, jotka aiheuttavat vakavaa kärsimystä ja pitkäaikaisia psykologisia haittoja. Myös Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous on tänä vuonna kehottanut jäsenmaita kieltämään nämä käytännöt viipymättä.

Arvoisa puhemies! Ihmisoikeuksien turvaamisen ei pitäisi olla hallitus—oppositio-kysymys. Kyse on ihmisen koskemattomuudesta, yhdenvertaisuudesta ja jakamattomasta ihmisarvosta. Suomessa jokaisen ihmisen on saatava elää omana itsenään ilman pelkoa siitä, että hänen identiteettiään yritetään väkivalloin muuttaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Keskisarja poissa. — Edustaja Tynkkynen.

19.33 **Oras Tynkkynen vihr:** Arvoisa puhemies! Koetan puheenvuorossani vastata edustaja Garedewin väitteisiin.

Ensinnä edustaja Garedew väitti, että tämä nyt käsittelyssä oleva lakialoite kieltäisi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten auttamisen, ja tämähän ei tietenkään pidä alkuunkaan paikkaansa. Lakialoite ei millään tavalla puuttuisi psykologiseen tukeen tai keskusteluapuun eikä myöskään sellaiseen uskonnollisten yhteisöjen tarjoamaan tukeen, jota monet vähemmistöihin kuuluvat ihmiset voivat itsekin haluta. Sen sijaan tavoitteena on kieltää sellainen puoskarointi ja väkivalta, jolla pyritään muuttamaan toisen ihmisen perustavanlaatuista identiteettiä.

Edustaja Garedew perusteli kielteistä kantaansa myös sillä, että tämä niin sanottujen eheytyshoitojen kriminalisointi ei ole hallitusohjelmassa mukana, niin kuin ei toki olekaan, mutta meillä Suomessa lait säätää eduskunta, ja eduskunnassa on toistuvasti tälle eheytyshoitojen kieltämiselle ollut selvä enemmistö. Demokratiassa toivoisi, että tätä kansanedustajien selvän enemmistön kantaa kunnioitettaisiin, sanoo hallitusohjelma sitten mitä tahansa.

Edustaja Garedew koki myös, että lakialoite yrittäisi hiljentää perinteisiä arvoja kannattavat. Se on kyllä vähän paljon vaadittu yhdeltä lakialoitteelta, että sellaiseen pystyttäisiin. Täällä salissakin edelleen edustaja Garedew omia näkemyksiään esittää, niin kuin kaikki suomalaiset tietysti tässä vapaassa maassa saavat. Tällä lakialoitteella ei yhtään pyritä hiljentämään toisia ihmisiä. Se ei ole alkuunkaan sen tavoite eikä oikein muutenkaan.

Edustaja Garedew puhui, että kyseessä olisi hyvin pieni vähemmistöryhmä, joka yritettäisiin asettaa erityisasemaan — ei alkuunkaan näin. Kysehän on siitä, että pyritään suojelemaan kaikkia suomalaisia sellaiselta puoskaroinnilta, joka aiheuttaa vakavia haittoja ja traumoja, niin kuin edustaja Hyrkkö edellä kuvasi.

Kysymys siitä, miten ihmiset voivat muuttaa identiteettiään tai miten se identiteetti voi muuttua, on erittäin hyvä ja iso, ja edustaja Garedew sitä myös omassa puheenvuorossaan sivusi. Itse ajattelen, että pohjimmiltaan sen voi kiteyttää kuitenkin siihen, että jokaisella ihmisellä on oikeus muuttua, mutta kenelläkään ihmisellä ei ole oikeutta muuttaa toista ihmistä, ja tähän myös tämä lakialoite tähtää. Ihmisten identiteetti voi eri elämänvaiheissa elää. Se on tietysti aivan sallittua, ja sitä tämä lakialoite ei edelleenkään mitenkään rajoittaisi.

Edustaja Garedew katsoi myös, että nykyinen lainsäädäntö olisi riittävä. Sinänsä on totta, että joissakin ainakin hyvin ilmeisissä ja ehkä äärimmäisissä tapauksissa eheytyshoitoihin voidaan puuttua myös nykyisen lainsäädännön antamin työkaluin, mutta tätä argumenttia te ette, edustaja Garedew, tainnut kuitenkaan käyttää vaikka silloin, kun erikseen kriminalisoitiin tyttöjen ja naisten sukupuolielinten silpominen. Silloin olimme hyvin laajalti yhtä mieltä siitä, että on tärkeää, että Suomen lainsäädäntö on hyvin yksiselitteinen ja tämänkaltaisiin äärimmäisen väkivallan muotoihin selvästi puututaan. Meillä on useissakin tapauksissa lainsäätäjien selvän enemmistön tahto ollut varmistaa, että lainsäädäntö hyvin selvästi puuttuu tämänkaltaisiin väkivallan muotoihin. Aivan vastaavalla tavalla tällä lakialoitteella varmistettaisiin, että kun eheytyshoidoilla tehdään toisille ihmisille väkivaltaa, niin kaikilla oikeuslaitoksessa, poliisissa, sosiaalihuollossa on selvät sävelet siitä, että tätä ei voida hyväksyä ja tämä on yksiselitteisesti väärin.

Itse toki kannatan tätä lakialoitetta hyvin lämpimästi edustaja Hyrkön puheenvuorosta hyvin esille tulleista syistä ja katson, että on korkea aika, että me Suomessa otamme tämän välttämättömän askeleen ihmisten yhdenvertaisuuden turvaamisessa eteenpäin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wickström.

19.37 **Henrik Wickström r:** Arvoisa rouva puhemies, värderade fru talman! Det är ungefär exakt ett år sedan vi här i riksdagen behandlade det senaste medborgarinitiativet gällande omvändelseterapierna, och lyckligtvis nog gav en ganska stor majoritet bestående av ledamöter från såväl regeringen som oppositionen grönt ljus för det att vi måste kriminalisera omvändelseterapierna.

Arvoisa puhemies! Itse lähden siitä, että jokainen ihminen on arvokas sellaisena kuin syntyy. Kun itse olen paljon tutkinut perustuslakia ja katsonut yleisestikin niitä velvoitteita, jotka Suomen täytyy täyttää, mitä tulee ihmisoikeuksiin, niin on pakko todeta, että tämä on ollut sellainen kohta, missä me ei olla onnistuttu. Sen takia pidän todella hienona sitä, että edustaja Hyrkön johdolla saimme kerättyä yli sadan kansanedustajan nimet lakialoitteeseen, joka vie tätä tärkeää lakihanketta eteenpäin.

Kuten tässä jo toisella kotimaisella totesin, lähes vuosi sitten viimeksi keskustelimme tästä asiasta täällä eduskunnassa kansalaisaloitteen muodossa ja silloin laaja enemmistö hyväksyi sen ja halusi osoittaa ennen kaikkea sen, että meidän täytyy saada kriminalisoitua nämä eheytyshoidot ihan laissa. On totta, että nykyäänkin lainsäädäntö käytännössä mahdollistaa tuomiot tällaisista eheytyshoidoista, mutta fakta on se, että lainsäädäntö ei tarpeeksi selvästi nykyisellään tunnista niitä, ja sen takia on perusteltua, että me eduskunnassa saataisiin tällainen laki eteenpäin.

Minä näen, että tämä asia liittyy hyvin selkeästi ihmisoikeuksiin ja ennen kaikkea ihmisarvoon. Näissä asioissa pidän tärkeänä sitä, että me voidaan myöskin siinä toimia yhdessä

yli hallitus—oppositio-rajojen, jotta me saadaan lainsäädäntöä muovattua sillä tavalla, että jokainen suomalainen kokee, että pystyy elämään arvostettavalla tavalla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.39 **Kaisa Garedew ps:** Arvoisa puhemies! Mitä on eheytyshoito? Kuka sen määrittää? Jos eheytyshoitokielto kirjattaisiin lakiin, sinne pitäisi määritellä yksiselitteisesti, mitä on eheytyshoito. Tämä taas on mahdoton tehtävä ilman että sillä kajottaisiin hyvin perustavanlaatuisesti uskonnonvapauteen. Miten voidaan kieltää jotain, mitä ei voida edes määrittää?

Varoittava esimerkki kriminalisoinnin seurauksista löytyy Maltalta, missä entinen homoseksuaali joutui kriminalisoinnin seurauksena oikeuteen syynä eheytyshoitojen ”mainostaminen”. Häntä uhkaa nyt vankeus tämän vuoksi, kun hän kertoi julkisesti eheytymisestään. Myös häntä haastatelleet toimittajat saivat syytteet. Tuon kaltaista kontrollia ja sananvapauden rajoittamista ei missään tapauksessa voi hyväksyä.

Uskonnonvapauden lisäksi eheytyshoitojen kieltäminen vaarantaisi myös transklinikoille hakeutuvien ihmisten oikeuden saada tarvitsemaansa apua mielenterveysongelmiinsa. Kun henkilö hakeutuu hoitoihin, soteammattilaisten täytyy uskaltaa selvittää sukupuolenmuutostoiveen taustalla vaikuttavat mielenterveystekijät. Jos potilas ei saa toivomaansa diagnoosia eikä pääse sukupuolenmuutoshoitoihin, hän voisi kriminalisoinnin myötä helposti syyttää psykiatriaan eheyttämisyrityksestä. Näin on jo käynyt ainakin Australiassa ja Yhdysvalloissa. Psykologit ja terapeutit eivät kenties enää uskaltaisi ottaa näitä seksuaalisuuttaan pohtivia asiakkaikseen tai arvioida heidän mielenterveyttään asianmukaisesti, koska voisivat tulla syytetyksi rikoksesta. Näin ollen tämä laki romuttaisi sukupuolija seksuaalikysymysten kanssa kamppailevien ihmisten auttamisen ja hoitoonpääsyn mahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! On täysin järkyttävää väittää, että eheytyshoidoksi kutsuttu toiminta olisi haitallista, kun se tehdään oikein. On paljon ihmisiä, jotka ovat saaneet apua elämäänsä. Henkistä ja tai hengellistä väkivaltaa ei tietenkään hyväksytä. Se on jo kriminalisoitu. Siksi emme tarvitse tällaista laittomaksi julistamista, uskonnon harjoittamisen kieltämistä ja yksilönvapauden rajoittamista. Suomessa tulee säilyttää sananvapaus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergqvist.

19.43 **Sandra Bergqvist r:** Ärade talman, arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos edustaja Hyrkölle siitä, että hän on nostanut tämän asian. Olen tosi iloinen siitä, että näin moni on myös allekirjoittanut sen. Se merkitsee sitä, että suurin osa meistä on sitä mieltä, että tämä on äärimmäisen tärkeä asia.

Pitäisi muistaa, että jokainen ihminen ansaitsee kunnioitusta, turvallisuutta ja oikeuden olla oma itsensä. Rakkaus ja identiteetti eivät ole sairauksia, joita pitäisi hoitaa. Yhteiskunnan pitäisi puolustaa tukea, hyväksyntää ja tutkimukseen perustuvaa hoitoa, ei menetelmiä, jotka pakottavat ihmiset kieltämään itsensä.

Vi talar oftast om omvändelseterapi. Jag tycker att det här är egentligen ett ganska farligt ord, för det finns inga belägg för att det verkligen är en terapi. Däremot är det kanske en procedur som får människor att känna sig illa till mods, där man inte bejakar den man verk-

ligen är och stöder människan såsom den är. Det här tycker jag är väldigt tråkigt, att vi pratar om att det är någon form av terapi, ”hoito”, när det verkligen inte finns något belägg för att det skulle vara det överhuvudtaget.

Jag är jätteglad för att så här många har skrivit under den, och tyvärr kommer det väl antagligen inte att gå vidare under den här regeringsperioden, men det är inte så långt till nästa val, och då hoppas jag att vi kan skriva en lag som också går igenom. — Tack.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hyrkkö.

19.44 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Täällä on noussut esiin tämä argumentti siitä, että tällä lakialoitteella puututtaisiin uskonnonvapauteen. Tästähän ei ole kysymys, kuten itse asiassa esittelypuheenvuorossanikin jo totesin. Tämä aloite pyrkii kitkemään sateenkaari-ihmisiin kohdistuvan haitallisen käytännön, ja minusta on tärkeää muistaa myös, että itse asiassa uskonnollisissa yhteisöissä harjoitettu eheyttäminen on omiaan estämään sen, että sateenkaari-ihmiset pystyvät olemaan osa uskonnollisia yhteisöjä.

Täällä on korostunut tämä uskonnollisten yhteisöjen rooli, mutta ikävä kyllä on myös niin, että tätä niin sanottua eheyttämistä on esiintynyt myös sosiaali- ja terveydenhuollon piirissä — ei toki aina välttämättä tietoisesti — ja siksi sitäkin olennaisempaa on se, että me hyvin selväsanaisesti eduskunnasta toteamme ja myös lainsäädännön puitteissa varmistamme, että tätä toimintaa ei missään määrin hyväksytä. Useat psykologiset ja lääketieteelliset järjestöt sekä Suomessa että maailmalla ovat onneksi irtisanoutuneet eheytyshoidoista, ja tämä ei missään nimessä ole mikään yleinen ilmiö tai valtavirtainen ilmiö, mutta meidän täytyy löytää lainsäädännönkin kautta keinoja, joilla tähän voidaan puuttua tehokkaammin. Myös Suomessa evankelis-luterilainen kirkko on tuominnut niin sanotut eheytyshoidot, joista ei ole siis mitään tieteellisesti todistettua hyötyä, sen sijaan huomattavasti haittaa.

Täällä on vedottu perinteisten arvojen puolustamiseen, ja hiukkasen minusta tuntuu siltä, että tämä on itse asiassa jonkinlainen savuverho ihmisoikeuksien polkemiselle. Tämä on varsin yleinen argumentaatiotapa maailmalla, että erilainen naisten oikeuksien ja vähemmistöjen oikeuksien rajoittaminen verhotaan ikään kuin perinteisten arvojen puolustamiseen. Minä en kerta kaikkiaan hyväksy ajatusta, että perinteiset arvot olisivat synonyymi syrjinnälle. Näin ei ole. Minä uskon, että tässä salissa itse asiassa on valtaosa ihmisiä, jotka puolustavat perinteisiä arvoja eivätkä suinkaan sillä perustele kenenkään syrjintää saati väkivaltaa. Ketään ei myöskään nosteta toisten yläpuolelle sillä, että jokainen saa yhtäläiset edellytykset elää turvallisesti omana itsenään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.47 **Kaisa Garedew ps:** Arvoisa puhemies! Tätä eheytyshoitojen kieltämistä ajavaa lakialoitetta ei tule missään tapauksessa hyväksyä. Nyt tässä lakialoitteessa oman seksuaalisuuden pohtiminen perinteisestä raamatullisesta näkökulmasta kiellettäisiin.

Otetaan nyt ihan yksi konkreettinen esimerkki siitä, — koska tätä on täällä salissa myös epäilty — minkä takia tämä on erittäin vaarallinen lakiesitys, joka rajoittaisi uskonnon- ja sananvapautta. Kristillisen seurakunnan tehtävä on opettaa ja julistaa Jumalan sanaa eli Raamattua. Nyt jos Suomessa olisi Raamattuun uskova seurakunta ja siellä opetettaisiin Raamatun mukaisesti, että Jumala loi ihmisen mieheksi ja naiseksi eikä ihminen voi itse

muuttaa sukupuoltaan, ja samoin, että homoseksuaalisuuden harjoittaminen on syntiä, niin jos pastori toteuttaisi Jumalan sanaa opettamalla, että Jeesus parantaa särkyneet sydämet ja on lähellä niitä, joilla on murtunut mieli, ja että Jumala haluaa eheyttää, parantaa ja vahvistaa, ja jos seurakunnassa tarjottaisiin rukouspalvelua ja vertaistukiryhmää niille, jotka haluavat luopua homoudesta tai elää biologisen sukupuolensa mukaan ja näin seurata Raamatun esimerkkiä, niin silloin nämä seurakunnan pastorit tai kenen tahansa Raamattuun uskovan ihmisen puheet tulkittaisiin tämän lakialoitteen mukaan rikollisiksi eli toisin sanoen estettäisiin Raamatun mukainen opetus lailla. Jos seurakunta tarjoaa kenelle tahansa vertaistukea ja esirukousta, se toteuttaa omaa raamatullista tehtäväänsä, eikä sitä tule eikä voikaan missään nimessä kieltää.

Arvoisa puhemies! Olen hämmästynyt, että tämän aloitteen on allekirjoittanut yli puolet kokoomuslaisista ja yli kolmannes keskustalaisista. Se taas ei niinkään paljon hämmästytä, että kaikki sosiaalidemokraatit ja kaikki vihreät sekä lähes kaikki RKP:n ja vasemmiston edustajat ovat siinä mukana. Kaikki tätä aloitetta kannattavat edustajat asettuvat uskonnonvapautta ja sananvapautta vastaan mutta samalla myös Raamattua vastaan.

Haluan jatkaa tästä, sillä saman porukan, joka haluaa näitä eheytyshoitoja kieltää, mielestä lapsille saa vapaasti syöttää vaarallista ja haitallista woke-ideologiaa, jolla ei ole minkäänlaista biologista todellisuuspohjaa. Sillä sekoitetaan vielä kehittyvien ja kasvavien lasten päät niin, että transklinikat ovat ruuhkautuneet ja sukupuolenmuutoshoitoihin haluavien määrä moninkertaistuu.

Arvoisa puhemies! Täällä myös edustaja Honkasalo on esittänyt ja väittänyt vääriä väitteitä, että olisin jollain tavalla täällä puhunut, että transihmisellä ei olisi oikeutta olla olemassa ja elää Suomessa. Aivan käsittämätöntä. Tämä ei millään tavalla pidä paikkaansa. Jokainen ihminen on yhtä arvokas, jokaisella ihmisellä on oikeus elää, myös transihmisten ja homoseksuaalien. Semmoista en ikinä ole sanonut.

Myös edustaja Tynkkyselle vastaus siitä, että tämä henkinen väkivalta on jo nyt rikoslaissa rangaistava teko ja se riittää suojelemaan kaikkia ihmisiä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hyrkkö.

19.51 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Edustaja Garedew totesi, että ”jos Suomessa olisi Raamattuun uskova seurakunta”. Minä olen siinä käsityksessä, että Suomessa on useitakin, ja silti valtaosa näistä seurakunnista ei missään nimessä puolustele syrjintää tai edistä sitä näiden eheytyshoitojen muodossa.

Haluan kuitenkin kiittää muita edustajia, jotka ovat tähän keskusteluun osallistuneet ja tuoneet näkemyksiä esiin ja perustelleet tätä lakialoitteen tarvetta hyvinkin monesta eri näkökulmasta. Toivon, että tämän aloitteen käsittely lakivaliokunnassa sujuu ripeästi ja että tämä eduskunnan enemmistön selvä tahto jollain lailla toteutuu jo tämän vaalikauden aikana ja asia liikahtaa eteenpäin. Minusta on tietysti täysin mahdoton ajatus, että eduskunta useampaan kertaan ottaa niin vahvan kannan jonkun asian puolesta ja se ei sitten vain millään tavalla liikahtaisi eteenpäin, joten toivon tietenkin, että lakivaliokunnassa asiaan suhtaudutaan tämän eduskunnan enemmistön tahdon mukaisesti ja että jonkunlaista edistystä nähdään jo tällä vaalikaudella.

Riksdagen avslutade debatten.

Punkt i protokollet PR 18/2026 rd

Riksdagen remitterade ärendet till lagutskottet.